ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ରାଜେନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ମେ 6, 2004

[ଦୋରାଇସ୍ୱାମୀ ରାଜୁ ଏବଂ ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ନିଶା ଓ ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 - ଧାରା 18, 21, 41, 42 ଏବଂ 50 - ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ହେରୋଇନ୍ ଜବତ - ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ କାରାବାସ ଏବଂ ଜରିମାନା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇଥିଲେ – ଯାଞ୍ଚ ସ୍ମାରକରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ନାମ ସଂଶୋଧନ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜବତ ସାମଗ୍ରୀର ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତକୁ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ନକରିବା ଆଧାରରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି - ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ନାମ ସଂଶୋଧନ ଏବଂ ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ କରାଯାଇଥିବା ଜବତ ସାମଗ୍ରୀର ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତ - ତେଣୁ, ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷ ମୁକ୍ତିକୁ ବଦଳାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ କରିବା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଅବକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ପଲିଥିନ୍ ଜରି ପ୍ୟାକେଟରେ ହେରୋଇନ ରଖିଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ନିଶା ଓ ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 ର ଧାରା 21 ଅନୁଯାୟୀ ବେଆଇନ ଭାବରେ ହେରୋଇନ୍ ରଖିବା ଅପରାଧରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାମଲା ରୁଜୁ କରାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ଅପରାଧରେ ମିଥ୍ୟା ଭାବରେ ସଂପୃକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 41, 42 ଏବଂ 50 ଅନୁଯାୟୀ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ପାଳନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ଏବଂ 21 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଖିଲାପ ସର୍ତ୍ତ ସହିତ 10 ବର୍ଷ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ 1,00,000 ଟଙ୍କା ଜରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନରେ କହିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 41, 42 ଏବଂ 50ର ଆରୋପିତ ଅଣ-ଅନୁପାଳନ ଫଳପ୍ରଦ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ଯାଞ୍ଚ ସ୍ମାରକରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ନାମ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଜବତ ହେବା ପରେ ସାମଗ୍ରୀର ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇନାହିଁ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରି, ଆବେଦନକାରୀ-ରାଜ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5, ତାଙ୍କ ବିବରଣୀରେ ଜଣେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ନାମ ସଂଶୋଧନ କରିବାର କାରଣ ସ୍ପଷ୍ଟ

ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଜବତ ହେବା ପରେ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କକ୍ଷରେ ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତରେ ରଖାଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡିକ ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ହେରଫେର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜବତ ହେବା ପରେ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକର ହେପାଜତ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ :

1.1. ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସହାୟକ ଲିଖିତ ବିବରଣୀ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଆଦେଶ ପତ୍ର ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିବାରୁ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତା 10.8.1992 ରିଖରେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିବା ପରି ମନେହୁଅନ୍ତି ଯେ ଏହି ଆଦେଶରେ ଏପରି କିଛି ନାହିଁ ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଆଦେଶର ସଠିକ୍ ପଠନ ବିନା ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଏହି ଆଦେଶରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଫରୱାର୍ଡିଂ ରିପୋର୍ଟରେ ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ରାସାୟନିକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ କେଉଁଠି ବି ଲିପିବଦ୍ଧ କରିନାହାନ୍ତି ଯେ ଜିନିଷଗୁଡିକ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ସମୟର ଅଭାବ କାରଣରୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜେ ଏହି ମାମଲାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତା 10.8.1992 ରିଖରେ ଏହି ମାମଲାର ଶୁଣାଣି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ର ସାକ୍ଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକ ଅବକାରୀ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ତାଲା ବନ୍ଦ କରି ତା 10.8.1992 ରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଏପରିକି ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 କୁ କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ଯେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକ ସୁରକ୍ଷିତ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ହେପାଜତରେ ରଖାଯାଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତ ଉପରେ ସନ୍ଦେହ କରିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବନାମ କସ୍ତୁରୀ ସାହୁ, [2004] 1 SCC 337, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

1.2. ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1 ଏବଂ 5 ଦ୍ୱାରା ନାମ ସଂଶୋଧନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କୌଣସି ଯଥାର୍ଥ କାରଣ ବିନା, ନାମ ସଂଶୋଧନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲେ । ଦୋଷ ମୁକ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁସବୁ ବିଷୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି, ତାହାର କୌଣସି ସମର୍ଥନଯୋଗ୍ୟ ଆଧାର ନାହିଁ । ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଉପସଂହାର ହେଉଛି ଯେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି, ଏବଂ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେମାନଙ୍କୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଦୋଷସିଦ୍ଧିକୁ ବଦଳାଇ ଦେବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଅରକ୍ଷଣୀୟ ।

ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀ [ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ପଶାୟତ]

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 181-182/1999 ।

1994 ର ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 195 ଏବଂ 309 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା 4.12.96 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଜନ କଲ୍ୟାଣ ଦାସ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1-2 ଙ୍କ ପାଇଁ ରାଜେଶ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 3 ପାଇଁ ଶ୍ରୀମତୀ ସାରଳା ଚନ୍ଦ୍ରା (ଏନ.ପି.) ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ନିଶା ଏବଂ ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 18 ଏବଂ 21 ଅନୁଯାୟୀ ବେଆଇନ ହେରୋଇନ୍ ରଖିବା ଅଭିଯୋଗରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ଘଟାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ 10 ବର୍ଷ ପାଇଁ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ 1,00,000 ଟଙ୍କା ଜରିମାନା ଦେବାକୁ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଜରିମାନା ଅନାଦାୟେ ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ କଠୋର କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ପଡିବ । ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଦୋଷସିଦ୍ଧି ସାବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ତତ୍ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ଅଭିଯୋଗ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇନାହିଁ ।

ଅଭିଯୋଜନର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

ତା 6.8.1992 ରିଖରେ କଟକ ସଦରର ତତ୍କାଳୀନ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ ତାଙ୍କ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ କଟକ ସଦର ଥାନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ବାଲିକୁଦା ଏବଂ କାଜିପାଟଣା ଅଞ୍ଚଳରେ ପହରା ଦେଉଥିଲେ । ପହରା ସମୟରେ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦେବ ପ୍ରସାଦ ବାରିକଙ୍କୁ ବାଲିକୁଦା ଏବଂ ଗୋପାଳପୁର ଆଡ଼କୁ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ବାଲିକୁଦା ରେଳ ଷ୍ଟେସନର ଲେବଲ କ୍ରସିଂର ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଦେଖିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଗତିବିଧି ସନ୍ଦେହଜନକ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । ତେଣୁ ଅବକାରୀ ବିଭାଗର ଏସ୍.ଆଇ. (ପି.ଡବ୍ଲୁ.5) ତାଙ୍କ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସହ ଏକ ଗାଡ଼ିରେ ଆସି ତାଙ୍କୁ ଅଟକ ରଖିଥିଲେ । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5, ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ, ତାଙ୍କ ପରିଚୟ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦେବଙ୍କୁ ତନଖି କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ କାରଣ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ନିଷିଦ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀ ଥିବା ସନ୍ଦେହ କରାଯାଉଥିଲା । ଏହା ପରେ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ତାଙ୍କୁ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଲାସ ପାଇଁ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ଗେଜେଟେଡ୍ ଅଫିସରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ନା ତାଙ୍କ (ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5) ଦ୍ୱାରା ତଲାସ କରିବାକୁ ତାଙ୍କର କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦେବଙ୍କର, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ଦ୍ୱାରା ତଲାସ କରିବାକୁ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନଥିଲା, ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଔପଚାରିକତାକୁ ପାଳନ କରିବା ପରେ

ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ତାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତନଖ୍ କରାଗଲା । ତନଖ୍ ସମୟରେ, ତାଙ୍କ ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ପକେଟରୁ କିଛି ପାଉଡର ଥିବା ଏକ ପଲିଥିନ୍ ଧଳା ରଙ୍ଗର ଜରି ପ୍ୟାକେଟ୍ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ଏହି ପାଉଡରକୁ ହେରୋଇନ୍ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ଜବତ ସାମଗ୍ରୀରୁ 10 ମିଲି ପାଉଡର ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସହିତ ନିଆଯାଇଥିବା ଡ୍ରଗ୍ସ ଟେଷ୍ଟ ଉପକରଣ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହାର ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପରୀକ୍ଷଣରୁ ପାଉଡରର ରଙ୍ଗ ଗୋଲାପୀ ଏବଂ ପରେ ବାଇଗଣୀ ରଙ୍ଗରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ କିଛି ରାସାୟନିକ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପରେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସେବା ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ, ସେ ପାଉଡରକୁ ହେରୋଇନ୍ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରିଥିଲେ । ହେରୋଇନ୍ ପାଉଡର ରଖିବା ବେଆଇନ ହୋଇଥିବାରୁ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଜରି ପ୍ୟାକେଟକୁ (ଏମ୍.ଓ.ଆଇ.) ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାପରେ ଏହାକୁ 'A' ଚିହ୍ନ ଥିବା ଏକ ଖାମରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5ଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୋହର ଏବଂ ସାକ୍ଷୀ ତଥା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ଥିବା କାଗଜ ମୋହର ଦ୍ୱାରା ଖାମକୁ ବନ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଏକ ଜବତ ତାଲିକାରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଜିନିଷକୁ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା । ଗିରଫ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦେବଙ୍କୁ ଜବତ ତାଲିକାର ଏକ ନକଲ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦେବଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରିବା ସମୟରେ ସେ ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବାଲିକୁଦାର ସୀତାରାମ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ନାମ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ, ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ହେରୋଇନ୍ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ତୁରନ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦେବଙ୍କ ସହ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସୀତାରାମ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କର୍ମଚାରୀ ସହିତ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ବାଲିକୁଦା ଗ୍ରାମ ଅଭିମୁଖେ ଅଗ୍ରସର କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସୀତାରାମ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ପୁଅ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ଭଡ଼ା ଘର ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ଅବକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଦେଖି ଅଭିଯୁକ୍ତ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କ ଘର ଆଡ଼କୁ ଦୌଡ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ତାଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସୀତାରାମ ମଧ୍ୟ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ଯେଉଁ ସାକ୍ଷୀମାନେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦେବର ତଲାସ ଓ ଜବତକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲେ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ସେଠାକୁ ଆସିଥିଲେ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ପୁଣି ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ସୀତାରାମଙ୍କ ନିକଟରେ ତାଙ୍କ ପରିଚୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ନିଷିଦ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀ ଥିବା ସନ୍ଦେହ କରାଯାଉଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଗେଜେଟେଡ୍ ଅଫିସର କିମ୍ବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତଲାସି କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି କି କିମ୍ବା ଯଦି ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଲାସି ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଏ ତେବେ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ସୀତାରାମ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ଗେଜେଟେଡ୍ ଅଫିସରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଲାସି ପାଇଁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ । ଏହାପରେ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ, ତଲାସିର ସମସ୍ତ ଔପଚାରିକତା ପାଳନ କରିବା ପରେ, ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସୀତାରାମ ଏବଂ ରାଜେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଲାସି କରିଥିଲେ । ତଲାସି ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପିନ୍ଧିଥିବା ପ୍ୟାଣ୍ଟର ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱ ପକେଟରୁ କିଛି ପାଉଡର ଥିବା ଏକ ଜରି ପ୍ୟାକେଟ୍ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା । ଓଜନ କରି ଦେଖିଲେ ଏହା ୫ଗ୍ରାମ୍ ହୋଇଥିଲା । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.

5 ଉକ୍ତ ଜରି ପ୍ୟାକେଟକୁ 'B' ଚିହ୍ନ ସହିତ ଚିହ୍ନିତ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସୀତାରାମଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଲାସି ସମୟରେ ସମାନ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ପକେଟରୁ କିଛି ପାଉଡର ଥିବା ଏକ ଜରି ପ୍ୟାକେଟ୍ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଓଜନ ପରେ ଏହା 11 ଗ୍ରାମ ବୋଲି ଜଣାପଡିଥିଲା । ଉକ୍ତ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ 'C' ଚିହ୍ନ ସହିତ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଥିଲା । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦେବଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇଥିବା ପରୀକ୍ଷଣର ଅନୁରୂପ ପରୀକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ୟାକେଟରୁ 10 ମି.ଲି. ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା ପରେ ସେ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଜରି ପ୍ୟାକେଟରେ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଅର୍ଥାତ୍ ପାଉଡର ହେରୋଇନ ଥିଲା । ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଉଭୟ ଜରି ପ୍ୟାକେଟ୍ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜବତ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ୟାକେଟଗୁଡ଼ିକୁ ପିତ୍ତଳ ଏବଂ କାଗଜ ମୋହର ମାଧ୍ୟମରେ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଭିଯୁକ୍ତ ସୀତାରାମଙ୍କ ଘରେ ମଧ୍ୟ ତଲାସି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କେବଳ ଗୋଟିଏ ତରାଜୁ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଘରେ କୌଣସି ନିଷିଦ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀ ମିଳି ନଥିଲା । ତରାଜୁ ମଧ୍ୟ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ସୀତାରାମ ଏବଂ ରାଜେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦେବଙ୍କ ସହିତ ତା 7.8.1992 ରିଖରେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଦିନ ଜବତ ସାମଗ୍ରୀକୁ ରାସାୟନିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଇଁ ପଠାଇବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥିଲା । ଯେହେତୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସମୟ ଅଭାବରୁ ଏବଂ ଛୁଟିଦିନ ଯୋଗୁଁ , ନ୍ୟାୟାଳୟ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 କୁ ଜବତ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତରେ ରଖିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେ (ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5) ନିଜ ଉପରିସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତରେ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ପରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶରେ, ଏହାକୁ ରାସାୟନିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଜରି ପ୍ୟାକେଟରେ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ହେରୋଇନ୍ ଥିଲା । ବେଆଇନ ଭାବେ ହେରୋଇନ୍ ରଖିବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 21 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅଭିଯୁକ୍ତ ସୀତାରମ ଏହି ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଯେହେତୁ ସେ ଜଣେ ପୋଲିସ ନିରୀକ୍ଷକ ଥିଲେ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ପଦାଧିକାରୀ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ବେଆଇନ ନିଷିଦ୍ଧ ପାତନ ମଦ କାରବାର ଉପରେ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ, ମାମଲାର ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଅର୍ଥାତ୍ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5, ତାଙ୍କୁ ମିଛରେ ଜଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଘରୁ ବଳପୂର୍ବକ ଟାଣି ନିଆଯାଇଥିଲା, ଏକ ଗାଡ଼ିରେ ବସାଇ ଦିଆଗଲା ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ଅଭିଯୁକ୍ତ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ଯିଏ ଜଣେ କଲେଜ ଛାତ୍ର, ବିରୋଧ କରିଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବଳପୂର୍ବକ ଗାଡ଼ିରେ ବସାଇ ଦିଆଗଲା । ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦେବ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ପ୍ରକୃତିର ଆହ୍ୱାନରେ ଉପସ୍ଥିତ ପାଇଁ ଲେବଲ କ୍ରସିଂ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଫେରିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.5 ଦ୍ୱାରା ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାମଲାରେ ସାକ୍ଷୀ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ସେ ମନା କରିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ମିଛରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କରିଦିଆଗଲା । ଅଭିଯୋଗକୁ ଯଥାର୍ଥତା ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ପାଇଁ, ଏହାର ମାମଲାର ସମର୍ଥନରେ ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ଛଅ ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1 ଅବକାରୀ ବିଭାଗର ସହାୟକ ଉପ-

ନିରୀକ୍ଷକ ଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କ ସହ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ମଧ୍ୟ ଥିଲେ, ଯିଏକି ହେପାଜତ ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସେମାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ଆବେଦନକୁ ଯଥାର୍ଥତା ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ତିନି ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1 ଏବଂ 5ଙ୍କ ପ୍ରମାଣକୁ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 41, 42 ଏବଂ 50 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଅନନୁପାଳନ ବିଷୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଆବେଦନ ଭିତ୍ତିହୀନ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆଇନରେ ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ ହୋଇଥିଲା । ଆବେଦନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଧାରା 41, 42 ଏବଂ 50 ର ଅଣ ଅନୁପାଳ ଅଭିଯୋଗ ବାସ୍ତବରେ ଯୋଗ୍ୟତା ବିହୀନ, କାରଣ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ଦୁଇଟି କାରଣ ଯୋଗୁଁ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବାର ହକଦାର ଥିଲେ ; ପ୍ରଥମତଃ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ହେପାଜତରୁ ନିଷିଦ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀ ମିଳିଥିଲା ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଜବତ ହେବା ପରେ ଏହି ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ହେପାଜତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯାଞ୍ଚ ସ୍ମାରକରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମେ କାଶୀନାଥ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ନାମ ଲେଖାଯାଇଥିଲା ଯାହାକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସୀତାରାମ ତ୍ରିପାଠୀ ବୋଲି ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆହୁରି, ଯଦିଓ ଜବତ କାର୍ଯ୍ୟ ତା 7.8.1992 ରିଖରେ ହୋଇଥିବା କୁହାଯାଇଥିଲା, ତା 10.8.1992 ରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଷିଦ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀର ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତରେ ଥିଲା କି ନାହିଁ ତାହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିନଥିଲା । ସମ୍ପୃକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶ ପତ୍ରରୁ ଏହା ଜଣାପଡୁନାହିଁ ଯେ ଜବତ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସହିତ ଦୋଷସିଦ୍ଧି ସାବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଉପରୋକ୍ତ ବିବରଣୀ ଅନୁଯାୟୀ ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନର ସମର୍ଥନରେ, ଆବେଦନକାରୀ-ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଧାରା 42 ଏବଂ 50 ରେ ଥିବା ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ ଅଭିଯୋଗ ବାସ୍ତବରେ କୌଣସି ପରିଣାମବିହୀନ ଏବଂ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅନୁସନ୍ଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କୌଣସି ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇନଥିବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବାରୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅସମର୍ଥନୀୟ ଆଧାରରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଦୋଷସିଦ୍ଧି ଉପରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.5 ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ସୂଚାଇ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମୂଳ ଲେଖାରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା କାଶୀନାଥ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ସୀତାରାମଙ୍କ ନାମ କାହିଁକି ବଦଳାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ପ୍ରତିପ୍ରେରଣ ଆବେଦନ ସହିତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିଷିଦ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ସହାୟକ ବିବୃତିରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଜବତ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.5 ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କହିଥିଲେ ଯେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କକ୍ଷରେ ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । ସମ୍ପୃକ୍ତ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ ।

ଉତ୍ତରରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 2 ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତଥ୍ୟଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡିକ ହେରଫେର କରାଯାଇଥିଲା

ଏବଂ ତା 7.8.1992 ରିଖ ଠାରୁ ତା 10.8.1992 ରିଖ ମଧ୍ୟରେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ହେପାଜତ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 3 ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇନଥିଲେ ।

ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 42 ଏବଂ 50 ର ଅଣ ଅନୁପାଳନ ଅଭିଯୋଗ କରି ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଏହାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆମ ମତରେ ଏହା ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା । ଯେଉଁ ସମୟରେ ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ସମୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ଅଧିକାରୀମାନେ ପାଟ୍ରୋଲିଂ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଥିବାବେଳେ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ନିର୍ବିବାଦିତ ସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ଧାରା 42 ର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ନାହିଁ । ଏହାବ୍ୟତୀତ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1 ଏବଂ 5 ଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିନଥିଲେ । ତେଣୁ ରିହାତି ବ୍ୟତୀତ, ବିଚାର ସମୟରେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ଧାରା 50 ର ଅଣ ଅନୁପାଳନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆବେଦନ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 42 ଏବଂ 50 ର ଅଣ-ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆବେଦନ ମଧ୍ୟ ଆଧାରହୀନ ଅଟେ । ଅବଶିଷ୍ଟ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ନିଷିଦ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀର ହେପାଜତ ଏବଂ ଜବତ ସ୍ମାରକରେ ସଂଶୋଧନ ବିଷୟରେ । ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସହାୟକ ବିବୃତି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଆଦେଶ ପତ୍ର ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିବାରୁ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତା 10.8.1992 ରିଖରେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଆଦେଶର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶଟି ନିମ୍ନମତେ ପଠନ କରାଗଲା :

> "ସହାୟକ ବିବୃତିରେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧିକାରୀ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଏବଂ ଏହାକୁ ରାସାୟନିକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପଠାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି । ଆଜି ସମୟ ନାହିଁ । ତେବେ, ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତା 10.8.1992 ରିଖରେ ଏହାକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ଏବଂ ରାସାୟନିକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଏଫ୍.ଏସ୍.ଏଲ୍. କୁ ପଠାଇବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।"

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିବା ପରି ମନେହୁଅନ୍ତି ଯେ ଏହି ଆଦେଶରେ ଏପରି କିଛି ନାହିଁ ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଆଦେଶକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ନ

ପଢ଼ି ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଆଦେଶରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଫରୱାର୍ଡିଂ ରିପୋର୍ଟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧିକାରୀ ରାସାୟନିକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ନମୁନା ପଠାଇବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ କେଉଁଠି ବି ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ନାହାଁନ୍ତି ଯେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ସମୟର ଅଭାବ କାରଣରୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜେ ଏହି ମାମଲାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତା 10.8.1992 ରିଖରେ ଏହି ମାମଲାର ଶୁଣାଣି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5ର ପ୍ରମାଣ ମଧ୍ୟ ଏହା ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ଏହି ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକୁ ଅବକାରୀ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ତାଲା ପକାଇ ତା 10.8.1992 ରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଏପରିକି ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 କୁ କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ଯେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକ ସୁରକ୍ଷିତ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ହେପାଜତରେ ରଖାଯାଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତ ଉପରେ ସନ୍ଦେହ କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିଟି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅପୋଷଣୀୟ । ସମାନ ତଥ୍ୟଗତ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମତ ଅସମର୍ଥନୀୟ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ । (*ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବନାମ କସ୍ତୁରୀ ସାହୁ, [2004] 1 SCC 337 ଦେଖନ୍ତୁ ।*)

ଅନ୍ୟ ଏକ କାରଣ ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି ତାହା ହେଉଛି ଜବତ ସ୍ମାରକରେ ନାମ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା । ପି.ଡବ୍ଲୁ. 1 ଏବଂ 5 ଏହି ଦିଗକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରଥମେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନାମ ଥିଲା କାଶୀନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ । କିନ୍ତୁ ବାରମ୍ବାର ପଚରାଉଚରା ପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରକୃତ ନାମ ସୀତାରାମ ତ୍ରିପାଠୀ ଥିଲା । ତେଣୁ, ସଂଶୋଧନର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିନା କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣରେ ନାମ ସଂଶୋଧନ ସମ୍ପର୍କରେ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲେ ।

ଦୋଷ ମୁକ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁସବୁ ବିଷୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି, ତାହାର କୌଣସି ସମର୍ଥନଯୋଗ୍ୟ ଆଧାର ନାହିଁ । ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ହେଉଛି ଯେ ଅଭିଯୋଜନ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରିଛି, ଏବଂ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେମାନଙ୍କୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଦୋଷସିଦ୍ଧିକୁ ବଦଳାଇ ଦେଉଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଅରକ୍ଷଣୀୟ ।

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ବାତିଲ କରି ଏବଂ ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି । ଉତ୍ତରଦାତା-ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଜାମିନ ବଣ୍ଡ ବାତିଲ ହୋଇଯିବ ଏବଂ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ଅବଶିଷ୍ଟ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ହେପାଜତକୁ ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ବି.ଏସ୍. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀ [ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ପଣାୟତ]

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ ,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , କଟକ ।